

**Jaarverslag over 2016 van de gemeentearchivaris
aan burgemeester en wethouders van Nieuwegein**

Versie 16 februari 2017, definitief na ambtelijk wederhoor in SIO Nieuwegein d.d. 15 februari 2017.

Inleiding

Sinds 1 januari 2011 is het beheer van de oudere archieven van de gemeente Nieuwegein belegd bij Het Utrechts Archief (HUA). Daartoe is de archiefbewaarplaats van de gemeente Utrecht aangewezen als archiefbewaarplaats van de gemeente Nieuwegein. Sinds deze aanwijzing fungeert de gemeentearchivaris van Utrecht tevens als gemeentearchivaris van Nieuwegein. De gemeentearchivaris is naast het beheer van de oudere archieven ook belast met het toezicht op het informatiebeheer van de gemeente Nieuwegein.

Dit is het jaarverslag over 2016 van de gemeentearchivaris van Nieuwegein. Dit verslag betreft zowel het beheer van de archiefbewaarplaats als het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van Nieuwegein die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, zoals voorgeschreven in de artikel 15 van de Informatieverordening gemeente Nieuwegein 2015.

Dit verslag is bestemd voor het college van burgemeester en wethouders. Het college is belast met de zorg (bestuurlijke verantwoordelijkheid) voor de naleving van de Archiefwet 1995. Het verslag dient tevens als basis voor de jaarlijkse verantwoording van het college aan de gemeenteraad, zoals voorgeschreven in artikel 9 van de verordening. De provincie verwacht deze verantwoording te ontvangen als onderdeel van de interbestuurlijke toezichtinformatie, samen met de verslaglegging vanuit de ambtelijke organisatie op basis van de 'kritische prestatie-indicatoren' (KPI's) van de VNG en KING. De aanbieding van het jaarverslag over 2015 aan de gemeenteraad is in 2016 niet op de juiste manier verwerkt. Ik hoop dat die aanbieding met dit jaarverslag over 2016 wel op een correcte manier vervolg zal krijgen.

Het jaarverslag behandelt de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten die in de loop van het jaar zijn geconstateerd, ten aanzien van Nieuwegein maar ook van gemeenschappelijke regelingen en andere uitvoeringsorganen. Er wordt in dit jaarverslag ook ingegaan op de openstaande aanbevelingen van de vorige jaarverslagen. Dit jaar levert ook weer een aantal aanbevelingen op, die worden opgepakt binnen het strategisch informatieoverleg (SIO) van Nieuwegein. De invulling van het onderdeel 'Educatie en presentatie' in 2016 komt ook in terug in dit jaarverslag.

dr. K. van Vliet, gemeentearchivaris
Utrecht, 13 februari 2017

Beheer van de archiefbewaarplaats

Verwerving

In 2016 zijn geen nieuwe archiefbestanden van de gemeente Nieuwegein bij HUA opgenomen. De omvang van alle bestanden in de archiefbewaarplaats bleef daarmee gelijk aan die van 2015, namelijk **totaal 753 meter**. Wel heeft de Historische Kring Nieuwegein de collectie verrijkt met een schenking van zes filmbanden die de ontwikkeling van Nieuwegein in de jaren zeventig en tachtig in beeld brengen.

Beheer

Van drie reeds in de bewaarplaats opgenomen archieven is in 2016 een nieuwe inventaris vervaardigd en gepubliceerd. Het betreft de volgende archieven (totaal 20,7 m):

Toegankelijk maken van niet ontsloten archieven		
1613-2	Vereniging voor Protestants-Christelijk Onderwijs Sealthiël te Nieuwegein 1877-1990	1,2
1613-3	Vereniging voor Christelijk Voorbereidend Lager Onderwijs Jhr. J.C. Mollerus te Nieuwegein 1947-1976 (1981)	0,5
1676	Registers van de Burgerlijke Stand van de gemeente Nieuwegein 1971-2014	19
	totaal	20,7

Tevens is in het najaar een begin gemaakt met het herverpakken van een deel van de Nieuwegeinse archieven, waarvan het niveau bij de nulmeting in 2011 als onvoldoende werd beoordeeld. Deze inspanning werd mogelijk gemaakt door een extra financiële bijdrage van de gemeente Nieuwegein.

Dienstverlening

Het aantal aanvragen van bezoekers voor inzage van stukken uit de archieven van Nieuwegein in 2016 bedroeg in totaal 327, een vermindering ten opzichte van twee voorgaande jaren. Het aantal uitleningen bleef in 2016 stabiel met 43 uitleenverzoeken. Het aantal online geraadpleegde archieftoegangen liep verder terug van 308.255 naar 168.350 raadplegingen. Deze terugloop zal voor een deel veroorzaakt zijn door de verminderde beschikbaarheid van de website van HUA in het najaar, toen deze volledig werd vernieuwd. Deze toegangen worden zowel op de website van HUA aangeboden als op het landelijke platform archieven.nl en op (tot najaar 2016) utrechtarchiefnet.nl, de website van de Kring van Utrechtse Archivarissen.

Dienstverlening archieven Nieuwegein	2012	2013	2014	2015	2016
Aanvragen studiezaal	240	323	563	490	327
Uitleningen gemeente Nieuwegein	28	54	65	44	43
Raadpleging archieftoegangen online	128.056	484.410	665.242	308.255	168.350

Onderstaande tabel geeft een nader overzicht van het aantal aanvragen per archief in de studiezaal.

1601	Gemeente Jutphaas, dorpsbestuur	56
1602	Gemeentebestuur van Jutphaas 1814-1929	36
1603	Gemeente Jutphaas, gemeentebestuur	48
1608-1	Gemeente Jutphaas, burgerlijke stand	2
1610	Gemeenten Jutphaas en Vreeswijk, dienst gemeentewerken	1
1613-1	Prins Hendrikschool voor schipperskinderen	1
1626	Gemeente Vreeswijk, dorpsbestuur	1
1627	Gemeente Vreeswijk, gemeentebestuur 1814-1939	5
1629	Gemeente Vreeswijk, gemeentebestuur 1940-1971	29
1630	Gemeente Vreeswijk, gas- en waterbedrijf	1
1633	Gemeente Vreeswijk, eigendommen	1
1634	Nederlandse Hervormde gemeente Vreeswijk	3
1635	NV Stoomsteenfabriek De Lek	1
1650	Unie van Vrijwilligers, afdeling Nieuwegein(-Zuid)	1
1651	Gemeente Nieuwegein, secretarie 1971-1990	62
1652	Gemeente Nieuwegein, secretarie 1991-2000	41
1653	Gemeente Nieuwegein, aankoop, verkoop en ruiling	12
1654	Gemeente Nieuwegein, hinderwetvergunningen	2
1670-1	Verzameling losse aanwinsten gemeente Nieuwegein: fragmentarchieven	3
1676	Burgerlijke Stand van de gemeente Nieuwegein	21
		327

In het kader van de Wet hergebruik overheidsinformatie die per 1 januari 2016 van kracht werd, is HUA ertoe overgegaan om een groot deel van het bestand aan toegangen en nadere toegangen tevens aan te bieden als open data. In dat kader werden in 2016 alle nadere toegangen op de Burgerlijke Stand, de Doop-, Trouw- en Begraafboeken en de Memories van Successie, ook die van Nieuwegein, als open data via archieven.nl en de eigen website gepubliceerd.

Ontwikkeling Digitaal depot

Nadat HUA in 2015 werd aangesloten op de landelijke infrastructuur voor duurzaam digitaal archiefbeheer, beter bekend als het e-Depot, is in 2016 op verschillende fronten actief geparticipeerd in de verdere uitbouw van deze infrastructuur. Zo nam HUA deel aan verschillende overleggroepen, alsmede in de stuurgroep van het programma Digitale Taken Rijk, waarbinnen deze infrastructuur wordt ontwikkeld. Naar verwachting zal de infrastructuur in de loop van 2017 volledig ter beschikking komen van HUA.

Intussen heeft HUA in 2016 in landelijk verband meegedraaid in een aantal aanvullende projecten in relatie tot de diensten en producten die het als RHC wil gaan aanbieden aan lokale overheden die op het e-Depot willen gaan aansluiten. Zo is in het verlengde van de eerder reeds tot stand gebrachte Producten- en Dienstencatalogus nu ook een kostenmodel uitgewerkt en een Handboek overbrengen digitaal archief voor zorgdragers. Tevens is gewerkt aan een programma van eisen voor een Digitaal Atelier, een noodzakelijke voorziening als voorportaal en bewerkings- en controleruimte voor digitale archieven die in het e-Depot worden opgenomen.

Daarnaast zijn ook nieuwe ervaringen opgedaan in de diverse pilots die HUA sedert 2014 is gestart. Weliswaar liep de pilot Nieuwegein in 2016 vertraging op, maar intussen werd wel een pilot afgerond met de provincie Utrecht en startte een nieuwe pilot met de archiefinstelling in Woerden en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. De pilot met Nieuwegein zal naar verwachting voor de zomer van 2017 worden afgerond.

Toezicht op de gemeentelijke organisatie

Deze paragraaf gaat over het toezicht op het informatiebeheer binnen de gemeente zelf. De bevindingen ten aanzien van de openstaande aanbevelingen van vorige jaren en de gemeenschappelijke regelingen e.d. zijn opgenomen in de volgende paragrafen. In dit jaar is volstaan met één nieuwe aanbeveling voor het informatiebeheer van Nieuwegein zelf. Aan het einde van 2016 is vooral vastgesteld dat er meer lijn moet worden gebracht in alle lopende ontwikkelingen en projecten; maar dat is een aanbeveling die in het vorig jaarverslag al is uitgebracht.

Parallel lopende ontwikkelingen

Het informatiebeheer van de gemeente Nieuwegein is in 2016, mede op aangeven van de gemeenteraad, van verschillende zijden onder de loep genomen. In juni is het onderzoek van de rekenkamercommissie naar het informatievoorzieningsbeleid van Nieuwegein afgerond met de behandeling van het rapport 'Einde houdbaarheid in zicht' in de gemeenteraad. De onderzoekers hebben er in tweede instantie voor gekozen om geen interview af te nemen met de gemeentearchivaris als ambtelijk toezichthouder. Het rapport bevatte evenwel herkenbare aandachtspunten die ook naar voren kwamen in het rapport 'Doorlichting ICT' van Aranea (april 2014) en het rapport van de door HUA uitgevoerde follow-up archiefinspectie (juni 2015). In het derde kwartaal van 2016 heeft de gemeente Nieuwegein het bureau Van Bussel Document Services gevraagd om een preaudit uit te voeren op basis van het door de VNG ontwikkelde 'Kwaliteitssysteem informatiebeheer decentrale overheden' (KIDO). Deze preaudit is gestart in december, waarbij de gemeentearchivaris is aangeschreven voor bronnen en een interview. Opnieuw een onderzoek naar de stand van het informatiebeheer. Terugkerend thema in de bevindingen tot dusver is de constatering dat de gemeente Nieuwegein in het recente verleden veel goede bouwstenen voor het informatiebeheer heeft gemaakt en ook een aantal stevige ambities heeft geformuleerd, maar dat het ontbreekt aan goede sturing op de beschikbare middelen om het informatiebeheer geheel op orde te brengen. Tegen die achtergrond vraagt de gemeentearchivaris nogmaals aandacht voor de eerste aanbeveling uit het jaarverslag over 2015 (zie p. 7).

Het project Kwaliteitsimpuls digitaal werken liep door in 2016. Een van de doelen van het project was om te komen tot een formeel advies van de gemeentearchivaris over een te nemen collegebesluit voor het vervangen van papieren archiefstukken door scans. Het opgeleverde handboek met bijlagen is in juni door de archiefinspectie voorzien van commentaar, maar was nog te inconsistent en onvoldragen. Eind juni is het project on hold gezet, in afwachting van een nieuwe projecteigenaar. Die eigenaar was aan het einde van het jaar nog niet bekend. Gedurende het jaar is ook niet gebleken dat een duidelijke relatie is gelegd tussen dit project, het aanpalende project voor IT-governance, het Informatiebeleidsplan 2016-2020 en de Beheerstructuur Informatiehuishouding (BIN). Daarvoor was in het vorige jaarverslag tevens bovengenoemde aanbeveling 2015-1 opgenomen. Wel is geconstateerd dat de uitwerking van het BIN in de tweede helft van het jaar is opgepakt door de aangewezen I-adviseur.

2016-1

Aanbeveling: *Zorg dat de producten van het gestaakte project Kwaliteitsimpuls digitaal werken niet verloren gaan, maar hun doorontwikkeling krijgen in de Beheerstructuur Informatiehuishouding Nieuwegein (BIN).*

De Nieuwegeinse raadsnotie voor actieve openbaarmaking van 19 december is door de archiefinspectie van HUA onder de aandacht gebracht bij de Informatiecommissaris van de gemeente Utrecht. Bij het formele advies voor het Utrechtse vervangingsbesluit in november is een vervolgadvisie aangekondigd voor verkorting van de overbrengingstermijn voor blijvend te bewaren digitaal archief. Deze vorm van versterking van actieve openbaarmaking en duurzame toegankelijkheid is in 2016 in Nieuwegein nog niet op tafel geweest, maar zal het komende jaar ook bij deze gemeente nadrukkelijk onder de aandacht worden gebracht door de gemeentearchivaris.

Strategisch en tactisch informatieoverleg (SIO/TIO)

In 2016 zijn het SIO en het TIO voortgezet in de samenstelling zoals vastgesteld in 2015, met het hoofd Support en de loco-secretaris als gesprekspartners voor het SIO. De zoektocht naar een balans tussen beide overleggen is in 2016 nog niet voltooid. Wel is in het laatste SIO in december het reglement voor het SIO vastgesteld, evenals de opzet voor de strategische agenda, die gekoppeld zal worden aan het Informatiebeleidsplan voor 2016-2020. Tevens is gesproken over de rol van de nieuw aan te stellen strategisch beleidsadviseur informatiemanagement in relatie tot het SIO. Met name voor het TIO gold in 2016 dat de lijst met te agenderen onderwerpen onverminderd lang is. Vooral de lopende interne projecten en uitplaatsing van taken naar gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganen vergden veel tijd in het TIO.

Inspectie en formele advisering

De status van het verbeterplan van de follow-up archiefinspectie van 2014-2015 is in 2016 nog niet formeel behandeld in het TIO of het SIO. In 2016 zijn geen thema-inspecties uitgevoerd binnen Nieuwegein. De aandacht is vooral uitgegaan naar de lopende projecten en het begeleiden van lopende ontwikkelingen binnen de organisatie.

In juni is een formeel advies uitgebracht voor de overdracht van dossiers van het Register niet-ingezetenen (RNI) aan de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens. Vastgesteld is dat zowel de gemeente als de Rijksdienst niet in staat of bereid waren om een overzicht van de dossiers op te leveren. Geadviseerd is om bij de verklaring van overdracht dan in ieder geval het werkproces en de datering te vermelden als specificatie van de archiefbescheiden.

Aanbevelingen van vorige jaarverslagen

Deze bijlage beschrijft de mate van invulling van openstaande aanbevelingen uit de eerdere jaarverslagen in 2016. Omwille van de snelle leesbaarheid is hier gekozen voor een kleurcodering:

- groen is ingevuld (komt niet meer terug in volgende jaarverslagen);
- oranje is niet ingevuld (blijft aan de orde);
- rood is niet ingevuld en urgent.

2013-6
ingevuld

Houd de ontwikkeling van het kwaliteitssysteem voor informatiebeheer in 2014 doorlopend op de agenda. Investeer daarbij in de opname van de archief-KPI's in de audit- en controlecyclus van Nieuwegein.

Het kwaliteitssysteem is in 2016 op de agenda gezet door opname van de Beheerstructuur Informatiehuishouding (BIN) in het Informatiebeleidsplan 2016-2020. Hierdoor is het te verwachten dat dit onderwerp ook op de agenda blijft staan. In september zijn afspraken gemaakt met de afdeling Planning & Control over de opname van de archief-KPI's en het jaarverslag van de gemeentearchivaris in de cyclus voor de Programmabegroting Bedrijfsvoering. De planning voor de archief-KPI's en het jaarverslag is hierop aangepast, ambtelijk vastgesteld in het SIO en aangeboden aan de burgemeester als portefeuillehouder.

2013-9
loopt

Maak bij toekomstige overdracht of mandatering van taken aan andere organen, tijdig werk van de rechtmatig te treffen voorzieningen voor de archiefbescheiden. Vraag bij dergelijke gevallen aan de gemeentearchivaris om formeel advies.

Hoewel er in 2016 meerdere gesprekken zijn gevoerd tussen Informatisering en Juridische Zaken, hebben deze nog niet tot een vaste procedure geleid. Einde van 2016 stond een toetsing van de archiefinspectie op de huidige procedure nog open. Naar voorbeeld van de gemeente Utrecht komt in de Beheerstructuur Informatiehuishouding (BIN) een voorziening voor informatie c.q. dossiers in de procedure voor het uitplaatsen van taken. Er zijn dus wel bewegingen, maar deze procedure is nog niet gezekerd.

2013-10
urgent

Zorg voor afronding van de overdracht c.q. terbeschikkingstelling van de archiefbescheiden van de brandweer aan de Veiligheidsregio Utrecht.

Dit aandachtspunt is aan het einde van het verslagjaar nog niet afgerond. Wel duidelijk werd dat de VRU zelf op korte termijn werk wilde gaan maken voor de afhechting van open einden in het informatiebeheer. De voorziening voor overdracht/terbeschikkingstelling is daar een onderdeel van, maar de verantwoordelijkheid daarvoor ligt primair bij de gemeenten, waaronder Nieuwegein.

2014-1
nog op te
starten

Zorg voor nadere afstemming met de gemeentesecretaris en de griffier over hun betrokkenheid bij het strategisch informatieoverleg.

In het laatste strategisch informatieoverleg (SIO) van het jaar is de deelname van de locosecretaris eens per jaar vastgelegd in het reglement voor het SIO. Dit reglement voorziet ook in deelname van de griffier. Hierover is aan het einde van het jaar nog niet met de griffier afgestemd.

2014-2
loopt

Werk naar Utrechts voorbeeld aan de invulling en vaststelling van het Informatiebeheerplan.

Het Informatiebeheerplan (zie artikel 7 van het Besluit Informatiebeheer van het college) is in het Informatiebeleidsplan 2016-2020 omgedoopt tot Beheerstructuur Informatiehuishouding Nieuwegein (BIN). Het Utrechtse kwaliteitssysteem is gehanteerd als voorbeeld voor het BIN en de invulling is belegd bij een van de I-adviseurs. Dit beleidsstuk is aan het einde van 2016 nog niet vastgesteld, de invulling loopt door in 2017 met begeleiding van de archiefinspectie.

2015-1
urgent

Zorg ervoor dat er in 2016 meer lijn en afstemming komt in de verbetertrajecten die Nieuwegein heeft lopen t.a.v. ICT en informatiebeheer. Gebeurt dit niet, dan gaan deze trajecten niet de onderlinge versterking bieden die op korte termijn nodig is.

In de eerste helft van 2016 is niet gebleken dat er onderlinge afstemming is gezocht tussen de projecten voor de verbetering van het informatiebeheer en IT-governance. Het project Kwaliteitsimpuls digitaal werken is in juni afgesloten. Aan het einde van het verslagjaar was nog niet duidelijk wie binnen de organisatie de doorontwikkeling van de producten van het project over zou nemen, inclusief het concept voor het handboek voor de vervanging van papier door scans. De opzet van het kwaliteitssysteem en de Beheerstructuur Informatiehuishouding Nieuwegein (BIN) is wel een hoofdstuk geworden in het Informatiebeleidsplan 2016-2020.

2015-2
ingevuld

Stel in samenspraak met gemeente Utrecht een reglement op voor het SIO, waarin invulling wordt gegeven aan de bepalingen van de Besluiten informatiebeheer van Nieuwegein.

Dit reglement is opgesteld en vastgesteld in het laatste SIO van 2016. Daarnaast is de opzet voor een strategische agenda voor 2017-2020 besproken, waarmee het SIO wat onderwerpen en planning betreft aan zal sluiten bij het Informatiebeleidsplan van Nieuwegein voor deze periode.

Gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganen

Aangezien gemeenschappelijke regelingen en andere uitvoeringsorganen meestal de werkprocessen van de gemeente onder mandaat uitvoeren, dragen burgemeester en wethouders de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het informatiebeheer. Daarom spelen deze partijen een prominente rol in de jaarverslagen van de gemeentearchivaris. Hoewel HUA bij elk van deze partijen een toezichtverantwoordelijkheid heeft, is de invulling hiervan wisselend door procesafspraken met de andere toezichthouders in de provincie. Dit hoofdstuk is daarom onderverdeeld in de partijen waarmee HUA een directe toezichtrelatie heeft, en de partijen die een andere directe toezichthouder hebben.

Het zorgpunt over de aandacht voor informatiebeheer bij de uitplaatsing van gemeentelijke taken houdt ook dit jaar stand; zie de status van aanbeveling 2013-9 op p. 6.

Ontwikkelingen in de gemeenteraad

Op 15 september 2016 vond een raadsinformatieavond plaats over sturing op verbonden partijen, met onder meer een toelichting over de werkwijze van de raadscommissie Verbonden Partijen van buurgemeente Houten. In de tweede helft van het jaar startte de gemeentearchivaris voor Houten na opdracht vanuit de gemeenteraad een onderzoek naar afspraken over informatiebeheer met verbonden partijen, waaronder WIL in Nieuwegein. Aan het einde van 2016 werd duidelijk welke werkwijze de Nieuwegeinse gemeenteraad wilde toepassen voor haar toezicht op de verbonden partijen: de raad benoemt raadsrapporteurs die zich gaan richten op toegewezen organisaties. Idealiter zou de aandacht naast financiën ook uit moeten gaan naar de vraag of het informatiebeheer van deze organisaties op orde is. Daarover gaat de volgende aanbeveling:

2016-2

Aanbeveling: *Neem in overweging om aan de raadsrapporteurs voor te stellen dat zij het informatiebeheer van verbonden partijen ook opnemen als aandachtsgebied, eventueel beginnend met een oriënterend gesprek met Informatisering en/of de archiefinspectie.*

Organisaties met HUA als directe toezichthouder

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

In de eerste maand van 2016 is in samenwerking met de chief information officer (CIO) van de VRU een voorlichtingssessie georganiseerd over digitaal informatiebeheer voor de gezamenlijke MT's van de VRU en de GGD regio Utrecht (GGDrU). Bij de VRU moesten in de loop van het jaar afspraken gemaakt worden met wisselende contactpersonen. Tevens verliep het gesprek over de bekostiging van het archiefrechtelijk toezicht van HUA door het dagelijks bestuur van de VRU in de vorm van een dienstverleningsovereenkomst (dvo) moeizaam. Dit aandachtspunt was aan het einde van het jaar nog niet opgelost.

In de loop van het jaar is in de vorm van een aantal officieuze TIO's (tactisch informatie overleg) getracht om het verbetertraject van de VRU verder vorm te geven. Op de agenda stonden onder meer de vervanging van papieren personeelsdossiers door scans en (nog steeds) de herijking van de overdracht/terbeschikkingstelling archiefbescheiden aan de VRU. Deze zaken lopen door in 2017.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)

In de eerste maand van 2016 is in samenwerking met de chief information officer (CIO) van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) een voorlichtingssessie georganiseerd over digitaal informatiebeheer voor de gezamenlijke MT's van de GGDrU en de VRU. In december 2016 is het rapport van de integrale nulmeting bij de GGDrU besproken met de nieuw aangetreden Directeur Publieke Gezondheid. De belangrijkste conclusies uit de nulmeting betreffen:

- a) het ontbreken van een deugdelijk informatiebeleidsplan met een geïmplementeerd kwaliteitssysteem gericht op het informatiebeheer van de GGDrU;
- b) een versnipperd versie- en documentbeheer;
- c) onvoldoende tot ontbrekende afronding van de archiefrechtelijke aspecten van de overgangen van taken (in mandaat of delegatie) van gemeenten naar voorgangers, alsmede van de overgang van informatie van zorgorganisatie Vitras naar de GGDrU.

Aan het eind van het jaar was het nog niet gelukt om met de GGDRU tot een sluitende afspraak te komen met betrekking tot planning en oplevering van een verbeterplan.

Belastingensamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

De BghU heeft in 2016 een projectmanager aangewezen voor het opstellen van een verbeterplan naar aanleiding van het inspectierapport van HUA uit 2015. In 2016 is met de archiefinspectie van HUA gesproken over de conceptversie van dit plan en de conceptversies van de nieuwe regelgeving voor het informatiebeheer. Het advies van de archiefinspectie was om vooral door te gaan met de projectmatigheid van het plan, maar om andere (meer digitaal gerichte) modellen te gebruiken voor de regelgeving voor het informatiebeheer.

In 2016 is niet gebleken dat de deelnemende gemeenten werk hebben gemaakt van de wettelijke voorziening voor de informatie die aan de BghU is overgedragen of ter beschikking is gesteld. Hiervoor hadden de aangesloten gemeenten gebruik kunnen maken van het advies van de archivaris, dat hiervoor in 2015 is opgesteld. Evenzo zijn de archiefrechtelijke aspecten van de overgang van belastingtaken gemeenten Utrecht en De Bilt niet afgerond. De archivaris van de BghU doet in zijn jaarverslag aan het bestuur van de BghU de aanbeveling om de gemeenten aan te sporen, om deze voorziening alsnog vóór het einde van 2017 af te ronden.

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)

De integrale nulmeting op het informatiebeheer bij WIL is in juli 2016 afgesloten met het vaststellen van het rapport tijdens het strategisch informatieoverleg (SIO) van WIL. Het eerste deel van de nulmeting was gericht op de voorzieningen die WIL nog moest treffen om de papieren archiefbescheiden van de primaire werkprocessen (Wwb/Participatiewet en schuldhulpverlening) te vervangen door scans. Hiervoor is in november een positief formeel advies gegeven door de archivaris van WIL. Het tweede deel van de nulmeting was gericht op het digitaal informatiebeheer in brede zin. Dit leverde elf aanvullende aanbevelingen op, vooral gericht op het inrichten van een kwaliteitssysteem en het borgen van informatiebeheer voor de digitale klantkanalen. Het algemene beeld was dat WIL hard werkt aan professionalisering van het digitaal informatiebeheer, o.a. met een cyclisch informatiebeleidsplan en een informatiearchitectuur. In het jaarverslag voor WIL is de aanbeveling herhaald om (ook bestuurlijk) alvast rekening te houden met de gevolgen voor het informatiebeheer van WIL bij de herindeling van gemeente Vianen naar Vijfheerenlanden.

Stichting Geynwijs

Het toezicht met betrekking tot Geynwijs is in 2016 voornamelijk ingevuld binnen het tactisch informatieoverleg. Tevens heeft de archiefinspectie in augustus overleg gepleegd met de manager voor informatiebeveiliging van Nieuwegein. Gedurende het jaar werd duidelijk dat er op verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering

ondersteuning mogelijk was vanuit de gemeente aan Geynwijs. Een zorgpunt was wel dat de afspraken over Geynwijs op hoger niveau, niet ter kennis kwamen van de afdeling Informatisering op tactisch niveau. Ondersteuning op het gebied van informatiebeheer stond eind 2016 nog niet op de planning.

Regionale administratie Leerplicht en RMC Lekstroom

De gemeentearchivaris van Nieuwegein is aangewezen als toezichthouder in artikel 14 van de overeenkomst voor dit samenwerkingsverband van gemeenten Nieuwegein, Houten, Lopik, IJsselstein en Vianen. Aan het einde van het verslagjaar was nog niet duidelijk welke voorzieningen er zijn getroffen voor de terbeschikkingstelling van de informatie van de aangesloten gemeenten aan Nieuwegein, en hoe het informatiebeheer rond de regionale administratie en RMC is ingericht. In het tactisch informatieoverleg (TIO) van Nieuwegein is wel gesproken over de gevolgen van de herindeling van Vianen voor de taakuitvoering van de regionale administratie; en direct daarvan afgeleid voor het informatiebeheer.

Veiligheidshuis regio Utrecht (VHRU) en Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Midden-Nederland (RIEC-MN)

De gemeentearchivaris Utrecht is waarschijnlijk toezichthouder voor deze organen, maar dit is niet vastgelegd in de convenanten van beide organisaties. Tijdens de nulmeting bij het organisatieonderdeel (OO) Veiligheid van de gemeente Utrecht kwamen het Veiligheidshuis en het RIEC-MN onder de aandacht van de archiefinspectie. Utrecht is de centrumgemeente voor beide organisaties en vervult voor beide ook de rol van beheerorganisatie. Uit de nulmeting werd duidelijk dat het zorgdragerschap voor het archief in de convenanten van het Veiligheidshuis en het RIEC-MN niet is belegd. Over het informatiebeheer rond het primaire proces zijn vermoedelijk geen concrete afspraken gemaakt tussen de deelnemende gemeenten en het RIEC/LIEC. Wel is vastgesteld dat het LIEC zelf in het integraal beveiligingsplan al constateert dat archiefrechtelijke voorzieningen nog niet zijn geregeld. Medio 2016 is in het verbeterplan van de interne nulmeting het voornemen uitgesproken om onderzoek te doen naar het eigenaarschap van de informatie die het Veiligheidshuis gebruikt voor de casusoverleggen. Deze informatie wordt niet beheerd in systemen van de gemeente Utrecht, maar in een applicatie van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Samenwerkingsverband Utrecht10 (U10)

U10 is een samenwerkingsverband onder bestuursconvenant van gemeenten in de stadsregio Utrecht. Voor de structurele bemensing van U10 is een projectorganisatie ondergebracht bij het projectmanagementbureau en de bestuurs- en concernstaf van de gemeente Utrecht. Projecten worden ook door de andere aangesloten gemeenten gedragen. Van de gemeenschappelijke regeling Bestuur Regio Utrecht (BRU) in opheffing is een aantal lopende dossiers overgenomen door U10. Hiervoor is digitale informatie overgenomen uit de administratie van BRU, naar vermoedelijk een teamsite van het samenwerkingsplatform Digiplaza van de gemeente Utrecht. Aan het einde van 2016 nog niet vastgesteld welke informatie dit betreft. Ook was niet duidelijk of hier een voorziening voor is getroffen.

Bestuur Regio Utrecht (BRU)

BRU is per 1 januari 2016 in liquidatie gegaan. De archieven van BRU zijn met ingang van die datum voor tien jaar in beheer gegeven bij de provincie, waar zij voor overbrenging worden bewerkt en vanwaar zij te zijner tijd zullen worden overgebracht naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats bij HUA. Het advies van de toezichthouder over de bij liquidatie te treffen voorziening heeft in juni van 2016 geleid tot het besluit van het algemeen bestuur van BRU. Ingevolge dit besluit wordt het Liquidatieplan in die zin aangepast, dat ook het

gedeelte van het archief van BRU dat geen betrekking heeft op de aan de provincie overgedragen taken en bevoegdheden, bij de provincie in beheer wordt gegeven.

Het Utrechts Archief (HUA)

HUA geeft uitvoering aan de zorgplicht van burgemeester en wethouders voor het beheer van de openbare archiefbewaarplaats van Nieuwegein. Deze paragraaf betreft het informatiebeheer van HUA zelf. Opmerkingen in het jaarverslag over 2015 van de archivaris van HUA over de staat van het (digitale) informatiebeheer, leidden in 2016 tot een aanwijzing vanuit het algemeen bestuur van HUA om verbeteringen ter hand te nemen. Hierop is in de tweede helft van het jaar voorrang gegeven aan het project Informatiebeheer HUA, dat al enige jaren op de projectagenda stond. Het project is wel gehinderd door strubbelingen bij de wisseling van het hoofd Bedrijfsvoering, maar de eerste fase is desondanks doorgezet. Binnen deze eerste fase is de beheersregeling voor het algemeen bestuur over het informatiebeheer in december aangeboden aan het MT van HUA. Tevens was een adviesstuk in ontwikkeling voor het Plan van Aanpak voor de daadwerkelijke uitvoering in fase 2.

Organisaties met een andere directe toezichthouder

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht 2.0

Toezichthouder: provinciearchivaris Utrecht

Omdat de provincie deelnemer is in de RUD, is de provinciearchivaris toezichthouder voor wat betreft het bestuurs- en beleidsgedeelte van het informatie- en archiefbeheer, alsmede het informatiebeheer voortvloeiend uit de taken van de deelnemers in de RUD. Een en ander is vastgelegd in de eind 2014 door het bestuur van de RUD vastgestelde beheersregels: een archiefverordening en besluit informatiebeheer. Gedurende het gehele jaar 2016 vond periodiek overleg plaats tussen de archivaris, de adviseur Informatievoorziening en andere stakeholders binnen de RUD. Via een dienstverleningsovereenkomst tussen provincie en RUD ingaande in september 2016, kreeg de archivaris de benodigde ruimte in uren om taken ook daadwerkelijk effectief uit te kunnen voeren. Begin september is een brief uitgegaan van de provinciearchivaris en de gemeentearchivarissen van Utrecht, Nieuwegein en de Eemlandgemeenten. De aanleiding hiervoor was de vermelding van een project voor de opzet van een kwaliteitssysteem binnen de RUD, in de Eerste Bestuursrapportage over 2016. In de brief werd de bestuursvoorzitter van de RUD aanbevolen om contact op te nemen met de gemeentearchivaris van Utrecht, om de RUD te laten voorlichten over het Utrechtse kwaliteitssysteem voor informatiebeheer. Vanaf september 2016 adviseerde de provinciearchivaris over aspecten van een binnen de RUD op te zetten kwaliteitssysteem conform artikel 16 van de Archiefregeling. Een reactie vanuit de RUD op de gezamenlijke formele brief bleef evenwel uit. Op 20 december ontvingen de gezamenlijke toezichthouders een uitnodiging voor een bijeenkomst eind januari 2017 over het kwaliteitssysteem in ontwikkeling van de RUD.

Coöperatie ParkeerService

Toezichthouder: gemeentearchivaris Amersfoort (Archief Eemland)

De gemeentearchivaris van Amersfoort is toezichthouder bij de coöperatie ParkeerService, die in 2010 uit het parkeerbedrijf van de gemeente Amersfoort is verzelfstandigd. ParkeerService levert parkeerproducten en diensten aan een aantal gemeenten, waaronder Nieuwegein. Vanwege organisatorische ontwikkelingen binnen Parkeerservice is er voor 2016 geen nadere toezichtinformatie beschikbaar. Het archieftoezicht zal in 2017 actief worden gestart.

Reinigingsbedrijf Midden-Nederland (RMN)

Toezichthouder: gemeentearchivaris Soest (Archief Eemland)

RMN is verantwoordelijk voor het ophalen van huishoudelijk afval binnen een aantal gemeenten, waaronder Nieuwegein. Het archiefdepot in Soest is aangewezen als archiefbewaarplaats. Zoals in 2013 in het Rapport Archiefinspectie Reinigingsbedrijf Midden Nederland is geconcludeerd, zijn de zaken rondom de papieren archivering bij RMN redelijk tot goed geregeld. In 2016 is na een quick-scan in 2015 gewerkt aan het opstellen van een model voor metagegevens op basis van het landelijke toepassingsprofiel; het proces voor de vernietiging van papieren archiefbescheiden is op orde gebracht; er is gewerkt aan een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van digitale informatiebestanden; er is in het algemene rampenplan van de organisatie aandacht voor het digitaal archief op basis van procesbeschrijvingen. De gemeentearchivaris is nauw betrokken bij de planvorming, onder meer door middel van een driemaandelijks operationeel informatieoverleg.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Toezichthouder: gemeentearchivaris Soest (Archief Eemland)

De gemeentearchivaris van Amersfoort is als gemeentearchivaris van Soest toezichthouder bij AVU, die in opdracht van alle gemeenten in de provincie Utrecht zorg draagt voor de uitbesteding van overslag, transport en verwerking van het huishoudelijk afval. De AVU beschikt over een actuele archiefverordening (2013). Omdat er nog geen vervangingsbesluit is genomen, is het papieren archief binnen AVU op dit moment leidend. Zo worden de aanbestedingsdocumenten op papier bewaard. Het papieren archief bevindt zich in goede, geordende en toegankelijke staat. Belangrijkste verbeterpunten betreffen het ontbreken van een formeel calamiteitenplan dat gericht is op het beschermen van de papieren archiefbescheiden; de uitvoering van selectie en vernietiging van digitale archiefbescheiden; de archiefwettelijke toetsing van de ruimte waar papieren archiefbescheiden tijdelijk worden opgeslagen; het ontbreken van een formele verklaring van overbrenging van de archieven die zich reeds in de archiefbewaarplaats in Soest bevinden.

Recreatie Midden-Nederland / Stichtse Groenlanden (RMN/SG)

Toezichthouder: provinciearchivaris Utrecht

Recreatie Midden-Nederland, gevestigd te Utrecht, is medio 2016 omgevormd van een openbaar lichaam (gemeenschappelijke regeling) tot een bedrijfsvoeringsorganisatie voor vier recreatieschappen in de provincie Utrecht: de recreatieschappen Stichtse Groenlanden; Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied; Vinkeveense Plassen en het Plassenschap Loosdrecht. Omdat de provincie deelnemer was in RMN/SG, fungeerde de provinciearchivaris van Utrecht in 2016 als toezichthouder op het informatie- en archiefbeheer van alle organisaties.

Vanaf eind 2015 tot medio 2016 werd onder leiding van de provinciearchivaris een grote inhaalslag gemaakt in het opschonen, beter toegankelijk maken en overbrengen van de archieven die ouder waren dan 20 jaar. Eind juni 2016 werden deze archieven formeel in beheer overgedragen aan de archiefbewaarplaats van de provincie bij HUA. Een bijeenkomst in combinatie met een vergadering van het Algemeen Bestuur op 29 juni van dat jaar markeerde dit traject. Als vervolg hierop werd door de provinciearchivaris een nulmeting verricht naar de nog uit te voeren werkzaamheden. Dit resulteerde in een door de organisatie opgesteld plan van aanpak voor die werkzaamheden.

PAUW Bedrijven

Toezichthouder: gemeentearchivaris Stichtse Vecht (RHC Vecht en Venen)

PAUW Bedrijven heeft in voorgaande jaren in samenwerking met RHC Vecht en Venen gewerkt aan een goede inrichting van het informatiebeheer. In november 2016 werd duidelijk dat een aantal deelnemende gemeenten

binnen een tijdspanne van twee jaar met PAUW wil stoppen. Het is van belang dat tijdig wordt vastgesteld welke informatie/dossiers van PAUW onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van Nieuwegein vallen, als tot opheffing wordt overgegaan. Voor deze informatie zal een voorziening moet worden getroffen voor de overdracht aan Nieuwegein. Hier is in 2016 reeds op geattendeerd in het tactisch informatieoverleg (TIO) van Nieuwegein. De opheffing was aan het einde van 2016 overigens nog geen uitgemaakte zaak, zo bleek uit de behandeling van een organisatiekundig second opinion-rapport over de alternatieven voor opheffing van de organisatie.

Samenwerkingsverband DataLand

toezichthouder: gemeentearchivaris Gouda (Streekarchief Midden-Holland)

DataLand verzorgt voor gemeenten de distributie van objectgegevens en data uit basisregistraties. DataLand voert tevens het secretariaat van het Gemeentelijk Geo-Beraad (GGB) en organiseert jaarlijkse congressen voor gemeenten. De vestigingsplaats is Gouda, maar DataLand is geen verbonden partij van de gemeente Gouda onder het Besluit begroting en verantwoording (Bbv). DataLand is wel een verbonden partij van gemeente Nieuwegein: burgemeester Backhuijs is q.q. voorzitter van het bestuur. Aan het einde van 2016 is nog niet vastgesteld of DataLand gemeentelijke taken uitvoert en hoe het informatiebeheer hierbinnen is geregeld.

Educatie en presentatie

Canon van Nieuwegein vernieuwd

Al sinds 2008 heeft Nieuwegein een eigen canon, waarin de lokale geschiedenis in bijna veertig vensters kort en bondig en voor een breed publiek wordt verteld. De canon werd indertijd samengesteld door vrijwilligers van Oudheidskamer Vreeswijk, de Historische Kring Nieuwegein (HKN) en enkele medewerkers van de gemeente Nieuwegein. In 2016 heeft deze canon een vernieuwingsslag ondergaan, waarbij de presentatie werd verplaatst van de website van de gemeente Nieuwegein naar regiocanons.nl, de website voor lokale en regionale canons in de provincie Utrecht, ontwikkeld door Landschap Erfgoed Utrecht. Door een gezamenlijke inspanning van HUA en de gemeente Nieuwegein werd de content in 2016 opnieuw geredigeerd, de kwaliteit van het getoonde beeldmateriaal verbeterd, en in het content management systeem van de genoemde website ondergebracht. Op die website is de canon sinds afgelopen zomer in een nieuwe jas weer voor iedereen te raadplegen.

Bijdragen aan educatie en presentatie

Begin 2016 verzorgde HUA een kleine digitale presentatie van het fotoalbum uit het archief van de Prins Hendrikschool en het daaraan verbonden internaat te Vreeswijk, bij de Museumwerf aldaar. Deze presentatie vormde een extra toevoeging aan de fotopresentatie over deze school bij de Museumwerf vanwege het honderdjarig bestaan van de school.

De medewerker Educatie van HUA begeleidde ook in 2016 weer enkele scholieren van middelbare scholen uit Nieuwegein bij het maken van werkstukken voor Geschiedenis.

De gemeentearchivaris trad in 2016 toe tot het periodieke overleg van de erfgoedpartners en de gemeente Nieuwegein, dat wordt voorgezeten door de wethouder van Cultuur. Via dit overleg is onder andere gesproken over de wijze waarop de erfgoedpartners de door HUA beheerde archieven en collecties van Nieuwegein op locatie intensiever zouden kunnen benutten, hetzij in digitale hetzij in fysieke vorm.

Samenwerking voor publiekspresentatie op internet

In de loop van 2016 is een aantal keer gesproken met de eigenaar van De Digitale Stad Nieuwegein (pen.nl) voor het bewaren van de oude website met nieuwsberichten die teruglopen tot halverwege de jaren negentig. Tevens is gesproken over mogelijkheden tot samenwerking, om de inhoud van de van de gemeentelijke archiefbewaarplaats meer zichtbaar te maken voor Nieuwegeiners op het internet. Met De Digitale Stad Nieuwegein is in september afgesproken om in 2017 tien verhalen uit de geschiedenis van Nieuwegein te publiceren, waarin historische onderwerpen worden belicht aan de hand van archief- en beeldmateriaal uit de Nieuwegeinse archiefbewaarplaats bij HUA.

